

2020-07-09
Ju2020/01867/SIM
Ju2019/01414/SIM (delvis)

Justitiedepartementet
Enheten för styrning inom migrationsområdet

Statskontoret
Box 396
101 27 Stockholm

Uppdrag till Statskontoret att analysera och föreslå åtgärder för att effektivisera Migrationsverkets, Polismyndighetens och Kriminalvårdens arbete med återvändande

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Statskontoret att analysera och föreslå åtgärder för att effektivisera Migrationsverkets, Polismyndighetens och Kriminalvårdens arbete med återvändande. Statskontoret ska utgå ifrån Riksrevisionens granskningsrapport Återvändandeverksamheten – resultat, kostnader och effektivitet (RiR 2020:7) och rekommendationen till regeringen att se över myndigheternas uppdrag och ansvarsfördelning samt överväga förändring av myndighetsorganisationen på området. Statskontorets analys bör fokusera på asylärenden som har lett till ett avlägsnandebeslut. Även andra ärendeslag som förekommer i myndigheternas återvändandeverksamhet kan omfattas av analysen om det bedöms vara relevant.

Statskontoret ska bedöma hur arbetet kan effektiviseras inom ramen för myndigheternas nuvarande uppgifter. Det ingår inte i uppdraget att se över ansvarsfördelningen i grunden eller att överväga en större organisationsförändring. Statskontoret bör bl.a. närmare beskriva och analysera de dubbla funktioner för t.ex. anskaffande av resehandlingar, resebeställningar och tillhandahållande av eskort som påtalas i Riksrevisionens granskningsrapport och identifiera eventuella behov av förändringar av ansvarsuppgifter.

I uppdraget ingår att analysera myndigheternas arbetssätt, metoder och processer inom återvändandeområdet. Statskontoret ska även analysera myndigheternas rutiner, både gemensamma och interna, för samarbete och samordning. I uppdraget ingår också att beskriva hur resurser till

återvändandeverksamheten prioriteras inom respektive myndighet, dvs. hur myndigheterna styr och fördelar sina medel och resurser internt.

Utöver förslag på konkreta förbättringsåtgärder får redovisningen även omfatta rekommendationer till både regeringen och berörda myndigheter.

Statskontoret ska löpande hålla Regeringskansliet (Justitiedepartementet) informerad under uppdragets genomförande. Uppdraget ska redovisas skriftligen till regeringen (Justitiedepartementet) senast den 16 juni 2021.

Bakgrund

En person som efter beslut om av- eller utvisning inte har rätt att vistas i Sverige ska återvända till sitt hemland eller till något annat land, i första hand frivilligt och på egen hand. Beslut om av- eller utvisning verkställs som huvudregel av Migrationsverket. Migrationsverket får dock lämna över ett ärende till Polismyndigheten för verkställighet om personen håller sig undan eller om det kan behövas tvång för att verkställa beslutet. Polismyndigheten beslutar i vissa fall om avvisning och ska då verkställa beslutet om inte personen självmant lämnar landet. Kriminalvården bistår både Migrationsverket och Polismyndigheten med transporter och resebeställningar.

Riksrevisionen har i granskningsrapporten Återvändandeverksamheten – resultat, kostnader och effektivitet (RiR 2020:7) granskat hur regeringen har styrt återvändandeverksamheten och hur myndigheterna har genomfört denna verksamhet mellan åren 2013 och 2018. Riksrevisionens övergripande slutsats är att det finns tecken på bristande resultat, bland annat baserat på den relativt höga andelen personer som inte återvänder efter att ett beslut om av- och utvisning blir verkställbart. Riksrevisionen anser att myndigheternas uppdrag i vissa delar överlappar varandra och att det finns samordnings- och gränsdragningsproblem samt risk för effektivitetsförluster till följd av att en myndighet i vissa fall ska genomföra eller bära kostnader av beslut som en annan myndighet har fattat. Riksrevisionen rekommenderar därför regeringen att bl.a. se över myndigheternas uppdrag och ansvarsfördelning. Mottagandeutredningen presenterade i sitt betänkande Ett ordnat mottagande – gemensamt ansvar för snabb etablering eller återvändande (SOU 2018:22) ett liknande förslag om att regeringen borde ge Statskontoret i uppdrag att kartlägga och analysera metoder och arbetssätt för att öka det frivilliga återvändandet.

På regeringens vägnar

Morgan Johansson

Elin Fernhed

Kopia till

Migrationsverket
Polismyndigheten
Kriminalvården
Riksrevisionen